

MØTEBOK

SAK NR: **6/2022**
SAKSBEHANDLER: **Anne Frugård**
Arkivnr.: *Støl 626*

MØTEDATO: **14.2.2022**
MØTESTED: **Tingvang**

SIGN: _____

Utskrift til:
Statskog SF
Nils Skrebergene
Innlandet Fylkeskommune
Øystre Slidre kommune

Støl 53/1/626 til Myrlund gnr 1/7 på Lykkjestølen. Søknad om å oppføre tilleggssel/kårsel.

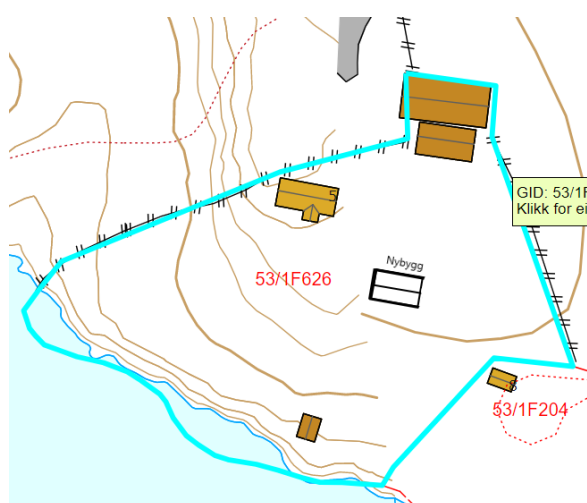
Saksdokumenter

- Søknad med vedlegg fra Nils Skrebergene mottatt 28.11.2021
- Brev av 2.12.2021 fra fjellstyret til Statskog og Innlandet fylkeskommune
- Uttale av 10.12.2021 fra Statskog
- Uttale av 17.1.2022 fra Innlandet fylkeskommune, kulturarvenheten

Saksopplysninger

Fjellstyreadministrasjonen ble kontaktet av Skrebergene våren 2021, og han fortalte om ønske om å bygge et tilleggssel/kårsel på stølen. Fordi den årlige befaringen til Fjellstyret og Statskog var i området Jotunheimvegen i 2021 ble vi enige om å stikke innom når vi var i området. Øystre Slidre fjellstyre og Statskog v/Borghild Simengård var derfor på befaring 25.6.2021 selv om søknaden først kom 28.11.2021. Søknaden ble 2.12.2021 sendt videre til Statskog v/Borghild Simengård og Innlandet fylkeskommune for uttale.

Skrebergene søker om å bygge et sel i tillegg til sitt eksisterende sel, altså et «kårsel».

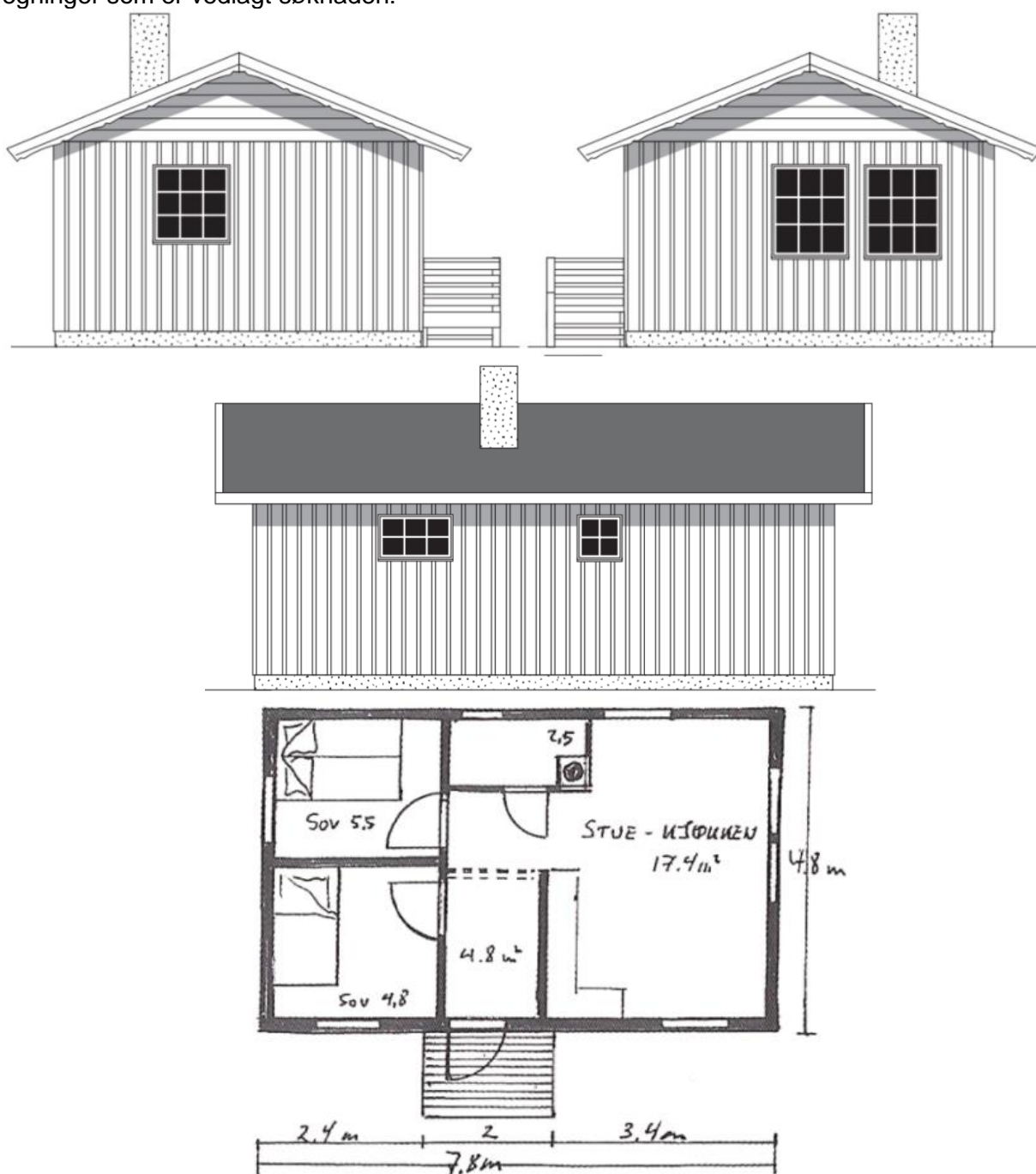
Kartutsnitt med nybygg inntegnet.

Oversiktsbilde av støl 626, med nybygg inntegnet.

Tegninger som er vedlagt søknaden:

I følge vedlagte tegninger er omsøkte kårsele 37,5 m². I følge fjellstyrets register utgjør dagens bebyggelse på stølen i dag:

- Sel 45 m²
- Nytt fjøs 72 m²
- Gammelt fjøs 35 m²
- Uthus/skåle 11 m²
- Låve/løe 11 m²

Garden Myrlund gnr. 1/7 er i drift og leverer geitemjølke fra stølen om sommeren. De har vanligvis 93 mjølkegeiter pluss noen kje, totalt 120 dyr med seg til stølen.

Utdrag fra søknaden:

Viser til befarings Fjellstyret hadde på stølen våren 2021, der eg orientert litt om kva tankar vi hadde. Bakgrunnen er at det no er fleire generasjonar som vil og treng være på stølen, og då blir det for liten plass.

Litt om drifta vår først:

Vi driv med geiter og geitemjølkeproduksjon og leverer til Tine.

Det er i underkant av 100 årsgeiter og vi har vanligvis 93 mjølkegeiter med oss på stølen pluss påsettkje, slik at det er om lag 120 dyr på stølen.

For oss som driv med geiter i dette distriktet er det stopp i levering til Tine frå 1.november, då sluttar mjølkebilen å kjøre. Vi legg då opp drifta etter dette og avlet geitene rundt 1.november og for vår del er kjeing i slutten av januar og fyrste del av februar. Tine startar opp at med mjølkehenting i januar, men vi begynner å levere i midten av februar.

Det blir satt på mellom 20 og 30 geitekje til påsett og vidare blir det fora opp 60-70 kje til slakt.

Slaktekjea blir levert til Nortura i mars og april.

Vi leverer 65000-70000 liter med mjølke i året, der om lag halvparten blir produsert i inneforingsperioda frå februar til og med mai.

I månadane juni, juli, august, september og noko av oktober går geitene ute på beite og det blir då produsert mjølke på dei dei finn ute. Det er ikkje tilleggsforing med grovfor i beiteperioden.

Perioden på stølen er vanligvis Juli og august, noko som er optimalt for å utnytte beite godt.

Geitene får då friskt vårbeite heime i juni og får det same på stølen når dei kjem dit-i juli.

Denne driftsformen har vore brukt i mange generasjonar bakover og er også for oss ein vesentleg del av drifta. For oss er tida på stølen svært viktig og ein vesentleg årsak til at drifta blir oppretthalden på bruket.

Behov for plass:

Tida for å overdra til neste generasjon nærmar seg og dei yngste bur no for ein stor del på stølen om sommaren fram til om lag skulestart. Vi eldste er og der mykje av sommaren og vil gjerne fortsette med det. Yngste generasjon er vår sønn og svigerdatter, med tre ungar frå 1-6 år.

Vi har alle jobb ved sidan av drifta, nokon full tid og nokon deltid.

Derfor vil det vere perioder på sommaren der ein eller fleire må på jobb. Då er det behov for hjelp i fjøset særleg med morgonstellet.

Det er og til tider behov for god hjelp ellers og, det blir blant anna gjennomført to mjølkevegingar med mjølkeprøver i løpet av sommaren. Her trengs det kanskje 3-4 personar for å bli ferdig i rimelig tid, det skal takast ut mjølkeprøver og vegast av kvar geit morgon og kveld.

I blandt er vi med på prosjekter i Tine, som sist sommar. Då vart det nødvendig å ta ut speneprøver av alle geiter to gonger. Også i samband med fløtting av dyr på stølen og heimat er det sjøvsagt behov for mannskap.

Slik som vi driv no, baserer vi oss på å gjennomføre stølssesongen ved å samarbeide innad i familien.

Det er mykje fordi vi alle likar å vere der om sommaren, og vi har og ei dotter med sambuar og to barn som og kan ta jobben på stølen om det trengst.

Om det skulle være behov for ekstern avløser til å steppe inn, må også den ha ein plass å være.

Bygging:

Som vi prata om på befaringa så er det vårt ynskje å kunne oppføre eit lite tilleggssæl i same stil som det gamle. Når ein har vore på stølen kvar sommar heile livet synest ein det er viktig å ta vare på historia og finne at det som høyrer til.

Samtidig som det er oppmoda om å behalde same stil og kunne kjenne at stølane. Ved å utvide, byggje på eit gammalt sæl, vil det kunne bli vanskeleg og blir ofte mindre praktisk enn eit nytt bygg.

Vi blir oppmoda frå styresmaktene her i landet om å vidareføre stølsdrift med mjølkeproduksjon.

Dette for å halde stølstradisjonane i drift og vidareformidle historia frå tidlegare generasjonar.

Ved å rive gamle stølshus for å bygge nytt, får ein eit betre hus, men tek samtidig bort ein god del av historia på stølen.

For å oppnå måla om å oppretthalde stilen, kunne kjenne at stølen, bevare historie og tradisjon, meiner vi beste måten å klare det på er å halde ved like/restaurere eksisterande bygg og setje opp eit nytt i same stil

Vi har funne ei lita hytte som vil bli i same stil som det gamle og har klippa den inn på eit bilde av stølen, slik at de ser omtrent plassering.

Det nye er på om lag 37 m2 og det gamle selet er om lag 47 m2.

Legg og ved fasadetegningar og plantegning på det nye.

Beito 25.11.2021

Marianne Skrebergene

Marianne Skrebergene

Nils Skrebergene

Nils Skrebergene

Kristin Skrebergene

Kristin Skrebergene

Anders Skrebergene

Anders Skrebergene

Lovanvendelse

Stølen er i bruk. Fjellstyret avgjør søknader om bygging på støl med hjemmel i "Forskrift om seter og tilleggsgjord m.m. i statsallmenning":

§ 10. Søknad om å setje opp, utvide og endre hus

Etter søknad som fjellstyret avgjer, kan seterbrukaren setje opp, utvide og endre hus for ei rasjonell utnytting av utvist seter. Fjellstyret skal ta stilling til kva slag og kor mange hus som trengst, deira storleik og standard eller anna, og kan setje vilkår for oppføring, utviding og endring av hus.

Fjellstyret skal leggje saka fram for Statskog SF til fråsegn før fjellstyret gjer vedtak etter dette leddet. Om fjellstyret vil krevje at hus eller anlegg som alt står, skal rivast, må fjellstyret leggje saka fram for regional kulturminnestyresmakt til fråsegn før fjellstyret gjer vedtak. Det same gjeld ved nybygg og endring eller utviding av hus på seter, der dette vil påverke eksisterande kulturmiljø.

Statskog skriver følgende i sin uttale datert 10.12.2021:

«Statskog ser det som svært viktig å legge til rette for tradisjonell stølsdrift, og vi ser et klart behov for bedre plass, slik drifta er på stølen i dag. Om det er estetisk penere med tilbygg på eksisterende sel, eller et nybygg, skal ikke vi uttale oss om. Vi forholder oss til at det søkes om et nytt ekstra sel og vi har ingen motforestilling til det. Med det tilrår vi fjellstyret å godkjenne søknaden.»

Uttalen fra Fylkeskommunen er datert 17.1.2022. Utdrag fra uttalen:

«Med hensyn til kulturmiljøet ellers, vil fylkeskommunen ikke motsette seg bygging av tilleggssæl, da dette er av driftsmessig årsak.

Vi vil anbefale at den nye bygningen ikke skiller seg i byggeskikk fra de stående bygningene på Lykkjestølen.

Det opplyses om at tiltaket ikke kan godkjennes av kommunen før fylkeskommunen har avgitt sin endelige uttalelse på grunnlag av varslet befarung.»

Vurdering

Stølen til Myrlund gnr 1/7 er i bruk, og Fjellstyrets ansvar (ifølge forskriftens § 10) er å vurdere byggesøknaden ut i fra driftsomfanget på stølen.

Saken er sendt på uttale til Fylkeskommunen og Statskog slik lovverket krever. Statskog som grunneier er positive til tiltaket og tilrår fjellstyret å godkjenne søknaden. Fylkeskommunen som kulturmyndighet vil ikke motsette seg bygging, men skriver at det er nødvendig å foreta en arkeologisk registrering på bar og telefri mark før bygging. Saksbehandler vurderer at selve behandlingen av saken i Fjellstyret kan gjennomføres før registreringen er gjort. Dersom Fjellstyret ikke godtar bygging så er det trolig heller ikke behov for registrering.

I Vestre Slidre fjellstyre har de i enkelte tilfeller godtatt såkalte kårser, og det blir stilt krav om at det skal være melkeproduksjon på stølen slik det er på denne stølen. Øystre Slidre fjellstyre har (etter det saksbehandler har klart å finne ut) aldri gitt tillatelse til å bygge et kårser tidligere. Noen stølsbrukere har likevel to sel. Det kan være at det er gitt tillatelse til å bygge et nytt sel med forbehold om at det gamle selet skal rives, eller at stølsbrukerene av ulike grunner disponerer to støler.

En endring av denne praksisen om kårser kan potensielt ha stor betydning for bygging i statsallmenningen, spesielt hvis det blir godtatt på støler uten melkeproduksjon. Omfanget av en slik endret praksis bør vurderes nøye.

I sak 8/2021 godkjente Øystre Slidre fjellstyre et produksjonsbygg for bl.a. pultost på Lie der det også var et ekstra soverom for innleid arbeidshjelp. Det ble da satt som vilkår at «*Dersom produksjonen opphører og behovet for overnatting for sesongarbeider bortfaller, skal bruker på eget initiativ melde fra til fjellstyret. Fjellstyret tar opp saken og kan gjøre vedtak om at soverommet skal fjernes.*»

I søknaden er det nevnt flere arbeidskrevende oppgaver som stølsbrukerne gjennomfører, og det er godt argumentert ut i fra drifta at det er behov for mer overnattingskapasitet på stølen. Ofte kan overnattingskapasiteten løses ved å bygge på noen flere soverom i selet. Her ønsker stølseier at det gamle selet skal bevares slik det er, og å bygge på dette er derfor ikke et alternativ for denne stølsbrukeren. Ofte kan en avløser bruke selet på stølen dersom det er behov for at avløseren overnatter, men Skrebergene forklarer at det ofte er behov for at arbeidsmengden i perioder er så stor at både avløser/kårfolk og stølsbrukere innimellom har behov for å delta i drifta samtidig.

Saksbehandler mener at det bør kunne aksepteres å ha et kårser så lenge det er melkeproduksjon på stølen, men at Fjellstyret bør vurdere om det skal stilles karv om at bygget skal fjernes dersom melkeproduksjon på stølen avsluttes.

I sak 31/2011 ga Fjellstyret godkjenning til å sette opp ei gjeterbu/tilsynsbu på Sørre Trollåsen. Det ble stilt krav om at det skulle bygges på en måte som gjør det mulig å flytte husene hvis drifta opphører. Dette henger sammen med at § 5 i stølsforskriften, presiserer at slike gjeterbuer skal være enkle bygg som må kunne fjernes/overføres til andre når det ikke lenger er behov for dem. Selv om det i denne saken (6/2022) ikke er ei gjeterbu men et kårser, kan Fjellstyret likevel velge å stille tilsvarende krav.

Fjellstyret må bruke sitt skjønn til å vurdere søknaden opp mot driftsomfanget på stølen.

Forslag til vedtak

Med hjemmel i forskrift om seter og tilleggsjord med mer i statsallmenning § 10, godkjenner fjellstyret oppføring av kårsel slik som vist på tegninger mottatt 28.11.2021.

Vilkår for tillatelsen:

- Bygget skal settes opp på en slik måte at det kan flyttes/fjernes.
- Bygget må tas i bruk innen 5 år, dersom dette ikke skjer faller tillatelsen bort
- Bygget skal settes opp i reisverk med stående tømmermannspanel.
- Dersom drifta opphører og behovet for kårsel bortfaller, skal bruker på eget initiativ melde fra til fjellstyret. Fjellstyret tar opp saken og kan gjøre vedtak om at bygget skal fjernes.

Søker må selv sørge for at saken sendes til Øystre Slidre kommune for behandling etter plan- og bygningsloven. Tiltaket kan ikke godkjennes av kommunen før fylkeskommunen har avgitt sin endelige uttalelse på grunnlag av varslet befaringsrapport.

Behandling av saken

Det ble stemt over to forslag til endringer:

- Forslag fra Pål Lundby om at siste kulepunkt slettes.
Dette forslaget fikk tre stemmer (Tor Skattebo, Bente Oxhøvd og Pål Lundby) og fjellstyreadministrasjonens forslag fikk to stemmer (Ole Kristian Oldre og Nicolay Flaaten)
- Forslag fra Bente Oxhøvd om at kulepunktet:
 - «Bygget skal settes opp i reisverk med stående tømmermannspanel.»
Endres til:
 - «Bygget skal kles med stående tømmermannspanel.»
 Dette forslaget fikk to stemmer (Bente Oxhøvd og Ole Kristian Oldre) og fjellstyreadministrasjonens forslag fikk tre stemmer (Tor Skattebo, Pål Lundby og Nicolay Flaaten).
Bente Oxhøvd ønsker også at Fjellstyret ved en senere anledning på generelt grunnlag tar en diskusjon rundt laft og reisverk som konstruksjon.

Vedtaket

Med hjemmel i forskrift om seter og tilleggsjord med mer i statsallmenning § 10, godkjenner fjellstyret oppføring av kårsel slik som vist på tegninger mottatt 28.11.2021.

Vilkår for tillatelsen:

- Bygget skal settes opp på en slik måte at det kan flyttes/fjernes.
- Bygget må tas i bruk innen 5 år, dersom dette ikke skjer faller tillatelsen bort
- Bygget skal settes opp i reisverk med stående tømmermannspanel.

Søker må selv sørge for at saken sendes til Øystre Slidre kommune for behandling etter plan- og bygningsloven. Tiltaket kan ikke godkjennes av kommunen før fylkeskommunen har avgitt sin endelige uttalelse på grunnlag av varslet befaringsrapport.

Vedtatt med 3 mot 2 stemmer.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Vedtaket er gjort med hjemmel i § 10 i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenning. Etter § 10 i fjelloven tar fjellstyrevedtaket til å gjelde 4 uker etter at det er gitt melding om vedtaket. Byggetillatelsen er ikke gyldig før kommunen har godkjent søknaden. Dersom bygginga ikke er starta opp innen 3 år faller tillatelsen bort.